עלון מס' 90

התורה והמצוה
עלון בענייני מצוה הלכה ומנהג

פרשת וישלח
כסלו ה'תשפ"ז

פרשת וישלח

וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו אֶל-עֵשָׂו אָחִיו אַרְצָה שֵׂעִיר שְׂדֵה אֱדוֹם: וַיְצַו אֹתָם לֵאמֹר כֹּה תֹאמְרוּן לַאדֹנִי לְעֵשָׂו כֹּה אָמַר עַבְדְּךָ יַעֲקֹב עִם-לָבָן גַּרְתִּי וָאֵחַר עַד-עָתָּה:

יעקב מול עשו
חלוקת הסדרים היהודית
מול חלוקת הפרקים הנוצרית

כבר הזכרתי בכמה מקומות את חשיבות ההמנעות משימוש בחלוקת הפרקים הנוצרית אשר במקומות רבים בתנ"ך רואים את כוונותיהם הרעות בחלוקתם. בזמננו ישנה התעוררות בעניין, ורבים חוזרים לשימוש בחלקת הסדרים היהודית. מבין כל העוסקים בנושא, מי שמשקיע רבות בעניין זה, הוא **הרה"ג בצלאל אריאל שליט"א** בתנ"ך המהודר **שיבה לבצרון** המחולק אך ורק לפי החלוקה היהודית.

בפרשתנו אנו מוצאים דוגמא להבנה היהודית הפשוטה אותה קבלנו במסורת, מול כוונתם הזדונית של מחלקי הפרקים הנוצרים ימ"ש:
לפי חלוקת הסדרים היהודית, יש בפרשתנו ג' סדרים (ל', לא, לב), ולפי החלוקה הנוצרית יש בפרשתנו ה' פרקים:
סדר ל' כולו עוסק בפגישת יעקב ועשו, משליחת המלאכים עד סוף פגישת יעקב ועשו ופרידתם זה מזה, עשו לדרכו שעירה ויעקב לסכות. כל המעשה הזה עניינו אחד. הדבר מובן אפילו לתנוקות של בית רבן הקוראים מקרא כראוי.
גם המעשה עם המלאך -ואיסור גיד הנשה הנגרר ממנו- קשור לפגישתו עם עשו, כמבואר בספר **החינוך** בשרשי מצוה זו.

נקודה נוספת: סוף הסדר בו מדובר על שיבת עשו לדרכו שעירה, משלים את תחלת הסדר. **במדרש רבה** מובאים דברי חז"ל שבקרו את יעקב על כך ששלח מלאכים לרשע זה שלדרכו היה מהלך. ואפשר שמטעם זה כתבה התורה עוד באותה פרשה את הפסוק וְיַעֲקֹב נָסַע סֻכֹּתָה וגו' כי הנוגע לנו הוא מעשיו של יעקב השב כעת לארץ כנען, אלא שבתוך כך היה עניין פנייתו אל עשו הרשע.

לפי החלוקה הנוצרית, פרק לב מתחיל בכלל בפרשה קודמת ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלהים וגו', כנראה סברו כי אלו הם המלאכים ששלח יעקב.
פרק נוסף מתחיל אצלם ב'וישא יעקב עיניו'. כנראה כוונתם היתה להדגיש את חזקו של עשו הרשע.

לפי חלוקתם מסתיים הפרק רק אחר פרשת 'ויבא יעקב שלם עיר שכם'. לפי הבנתם המסולפת, אין משמעות לביאת יעקב לעיר שכם, אלא זה פרק נוסף במסע.

סדר לא. מתחיל ב'ויבא יעקב שלם עיר שכם'. אח"כ כל מעשה דינה שארע בעיר שכם. נסיעתם לבית אל כאשר 'חתת אלהים על הערים אשר סביבותיהם', היא המשך בלתי נפרד ממעשה דינה, כמבואר.
גם כאן תחלת הסדר מתאים לסיומו: הצבת מזבח בשכם בתחלת הסדר, ובניית מזבח בבית אל בסיום הסדר.

לפי החלוקה הנוצרית, כל הפרק עוסק אך ורק במעשה דינה. זו מגמתם המרושעת -החוזרת על עצמה פעמים רבות בעיקר בחלקות הפרקים בנביאים ובכתובים, אך גם בתורה- לפתוח בדברים שיש בהם גנותם של ישראל.

סדר לב מתחיל בברכת ה' ליעקב, ואח"כ לידת בנימין, האחרון מי"ב שבטי ישראל. לאחמ"כ מובאים תולדות עשו. וכבר ביארו הפרשנים טעם הבאת התורה תולדות עשו כאן.
לפי החלוקה הנוצרית מתחיל פרק חדש ב'ואלה תולדות עשו', וכל הפרק עוסק בתולדותיו. גם כאן כונתם ברורה.

נתתי כאן דוגמא אחת מני רבות לחשיבות השימוש בחלוקת הסדרים היהודית ולא בחלוקה הנוצרית. בעבר היתה מלאכת הדפוס יקרה מאד, וכלל ישראל נאלצו להשתמש בספרים שנדפסו על ידי נוצרים, ומסיבה זו, כדי לציין מראי מקומות השתמשו בחלוקה הנוצרית הנדפסת (יצויין כי במשך הדורות היו מגדולי ישראל שנמנעו משימוש בחלוקה הנוצרית. כמדומה שכן נהג גם **מרן החפץ חיים זצ"ל**). ב"ה, בזמננו אכשר דרא וכבר נדפסים ספרים המחולקים על פי החלוקה היהודית. הזכרתי כבר בעבר את המסלפים את המושג 'מסורת', ומשתמשים בו לא בשביל קיום התורה, אלא בשביל להסביר את הרגליהם. לא פלא שבעבר פרסם מאן דהו דעתו של מנהיג מסויים של חוג מאותם חוגים שהסביר שכיוון שהחלוקה הזו התקבלה בכל תפוצות ישראל, הרי היא כ'הלכה למשה מסיני'. את מצוות ישוב ארץ ישראל וכל המסתעף ממנה, טורחים מנהיגי אותו חוג לבטל בתואנות שונות ומשונות (שמא גם כאן משתמשים הם במושג 'מסורת'?), ויש מהם המבזים אותה עד כדי כך שהמחשיבים מצוה חביבה זו לעברה ח"ו. הקב"ה יחזירם בתשובה שלמה, ויקרבם לעבודתו יתברך שמו.
ויהי רצון שנזכה ללמוד כראוי את כל התורה כולה, תורה שבכתב ותורה שבעל פה, כפי שקבלנו מסיני.

סדר ל
פגישת יעקב ועשו

במדרש רבה: ר״י ברבי סימון פתח (משלי. סדר ז׳, פס׳ יד): מַעְיָן גָּרְפֶּשׁ וּמָקוֹר מָשְׁחֶת צַדִּיק מֵט לִפְנֵי-רָשָׁע: א״ר יהודה בר׳ סימון כשם שאי אפשר למעין להרפס ולמקור להשחית כך אי אפשר לצדיק למוט לפני רשע. וכמעין נרפש וכמקור משחת כך צדיק ממיט עצמו לפני רשע. אמר לו הקב״ה לדרכו היה מהלך והיית משלח אצלו ואומר לו כה אמר עבדך יעקב:

וע״ש עוד מה שדרשו חז״ל בעניין זה.

כמה כואב שבזמננו יש שכאילו מתוך צדקות מתחנפים לרשעי אומות העולם ומנהיגיהן, ולפעמים עושים מעשים הקרובים למסירה ממש של רוב כלל ישראל. אם בעבר ניתן היה אולי להבין מעשים מסויימים שנעשו כאילו מחוסר ברירה, מה נאמר על מעשים של פניה למושלים ושליטים להשמיץ את רוב כלל ישראל, ומדובר בכאלה אשר לפחות באופן רשמי מביעים עמדה חיובית בעד עם ישראל.

בשנים האחרונות דעות פסולות כאלה חודרות אט אט לתוך חלקים רבים בתוך כלל הצבור החרדי. ובחוגים מסויימים, אף אם אינם מקבלים את דעותיהם של החוגים הנזכרים, מתייחסים לדעותיהם כאילו זו שיטה השונה מעט משיטתנו, אך יש כאן מחלוקת בין גדולי ישראל וכו׳. בחוגים שונים מסבירים כאילו המחלוקת ביננו היא רק בפרטים מסויימים.

הזכרתי כבר בעבר מה שהתבטאו שני גדולי עולם: **ר״א מבעלזא זצ״ל** ששמע דברים שפורסמו באותם חוגים לאחר הנסים הגדולים שעשה ה׳ במבצע קדש, וה**בית ישראל זצ״ל** לאחר ששמע כיוצ״ב לאחר הנסים הגדולים שעשה ה׳ במלחמת ששת הימים. וכדבריו אמר אז גם **הגר״י קמינצקי זצ״ל**. משום מה, דברי אותם גדולי ישראל לא מתפרסמים כל כך, ולפעמים יש מי שטורח לפרסם הכחשות על דברים כאלה, גם כאשר עדים נאמנים מעידים ששמעו. מספר דברים גורמים לכך שדברים ומעשים של אותו חוג מתקבלים בכלל החוגים האחרים, אך מסתבר שאחד הגורמים הוא הכסף הרב הנמצא שם, ומגיע גם לרבים ממוסדות התורה שבארה״ק. ואיני יודע אם מה שנראה כאן הוא נסיון העוני או נסיון העושר.

לאחרונה התפרסם מכתב ששלח מנהיג מסויים של אחד מאותם חוגים לנשיא ארה״ב של אמריקה. המכתב -שנשלח בעיצומו של חדש הרחמים והסליחות- מכיל דברים חמורים ומזעזעים, ואני מקווה שיתברר בסוף שהמכתב מזוייף, אך מכיוון שהדברים פורסמו ללא הסתייגות מעל גבי כמה במות, מחובתנו למחות על מעשה מסירה נבזה ושפל זה. לפעמים חובה גם לפרסם את הדברים כדי להבין עד היכן יכולים לרדת כאשר מסלפים את התורה כאילו בשביל קיום התורה.

בין הדברים שנכתבו במכתב: 'אין לנו קשר פוליטי למדינת ישראל יותר מאשר ליפן או לאוגנדה'. כן. כך! הבלבול והעיוות כה גדול. נכון שלצערנו לעת עתה השלטון כאן בארה״ק עדיין נתון בידי כאלה שעדיין אינם שומרי תורה ומצוות, וחלקם אף רשעים גדולים. אפשר להכנס לשאלה כיצד עלינו להתייחס למצב הקיים, אך גם אם לאלה החובקים חיק נכריה-אדמת ארץ העמים הטמאה אין קשר למדינת ישראל, כיצד ניתן להעלות על הדעת שהקשר של יהודי הוא פחות מהקשר ליפן או אוגנדה?

ציטוט נוסף: 'אנו יהודים אמריקאים ואזרחים אמריקאים. אמונתנו אינה הופכת אותנו לחברים בלאום פוליטי זר, ושום ממשלה זרה אינה מקבלת זכות לדבר בשם אזרחים אמריקאים בשל דתם'. מחריד ומזעזע! דיבורים כאלה הם העתק ישיר של הרפורמים הארורים שהגדירו את עצמם 'גרמנים בני דת משה' (אגב, באותו זמן עדיין היה נחמד להחשב גרמני. מי חלם על מה שיקרה פחות ממאה שנה אחר כך. וד״ל. כמה כואב שדווקא ״הדוד הטוב מאמריקה״ הוא זה שמזהיר את היהודים מפני התחזקותם של שונאי ישראל שבמדינתו).

עוד נזכר שם ״תקדים היסטורי״ מימי המנדט הבריטי, אז פנה 'ועד עדת האשכנזים' בירושלים -לימים 'העדה החרדית'- בבקשה להכיר בהם כקהילה דתית נפרדת. כמה עלוב סילוף זה. כיצד יכול יהודי לחשוב על השוואה כזו? יהודים שעלו לארה״ק במסירות נפש כדי לחיות כיהודים דווקא בארה״ק, נאלצו לפנות לשלטונות נגד אחיהם המפריעים להם לקיים את המצוות כראוי. האם ניתן להשוות זאת לפניה למנהיג המעצמה הגדולה, כאשר כל מטרת הפניה היא רק להצדיק את דרכם? האם יארע להם איזה שהוא נזק, אם אותו גוי יחשוב שמדינת ישראל מייצגת אותם? אגב, בדבר אחד מסכימים כל יראי ה׳: אלה שמייצגים אותנו, אכן לא יכולים לייצג את אותם יהודי אמריקה המתנהגים כך.

עוד הרשיע אותו כותב בכתבו כי 'אין לישראל זכות יותר מאשר לבריטים או לעות'מאנים'. סילוף התורה הקדושה (אף שהכותב מבחין במכתבו בין הקשר הדתי לארץ הקודש, לבין השלטון הפוליטי בה כיום).

את המכתב חותם בבקשה מזעזעת: 'אנא התנהל מולנו כאמריקאים, ולא כנציגים, תלויים או מצביעים של מדינה זרה ... ביתנו הפוליטי הוא ארה״ב של אמריקה'.

עד כאן מתוך דברים שנכתבו באותו מכתב.

יהי רצון שנזכה להבדיל בין קדש לחול, ונזכה להתרחק מרשעים המסלפים את תורתנו הקדושה.

****

בשבוע הבעל״ט אי״ה יצא עלון נוסף מיוחד בענייני חנוכה

****

להערות והארות בענייני העלון:

יהונתן נוימן קצות החשן 9/6 מודיעין עילית. **0527167567**. דוא״ל: yn0527167567@gmail.com. וכן **בקו התורה והמצוה** 0773541079

ניתן לתרום (גם הנצחות לע״נ, להצלחת, וכד׳) בעמדות **נדרים פלוס**: 'עדת יראים–אושטרייך' לשונית 'תרומות עבור קונטרסים וחיבורים'.

זמני התפלות בקהלתנו ק״ק עדת יראים-אושטרייך מודיעין עילית (נתיבות המשפט 111 ב׳):

פרשת וישלח: מנחה בחול: 4:25. מנחה עש״ק ובשב״ק: **3:50**. שחרית בשב״ק (קבוע): **8:30**. ערבית מוצש״ק: **5:05**.

פרשת וישב: מנחה בחול: **4:25**. שאר זמני השבת יפורסמו אי״ה בעלון הבא יחד עם זמני חנוכה הבעל״ט

יבנה המקדש: וישלח : כהונה: **שעורים** לויה: **יצרי**. השיר: **הזיו לך ואז ישיר**. מסכת שבת: **ד**. וישב : כ׳: **מלכיה** ל׳: **נתניהו**

הודעה משמחת

במוצ״ש הבעל״ט אי״ה יפתח **קורס רענון על חיי נישואין** שכמותו לא היה. המיוחד שבו שהוא ממוקד בתכנים המהותיים ביותר. הקורס מועבר על ידי **הרב דוד רוזנטל שליט״א** שידיו רב לו בתחום ההדרכה לפני חתונה והן במתן ייעוץ אחרי.

מחיר מיוחד: **350 ₪**. מס׳ המקומות עשרה בלבד, הזריז נשכר. להרשמה 054-8567122